

Ocak 2021

Son Gelişmeler: COVID-19 pandemisi bölgede büyük bir sağlık ve ekonomi krizi yaratmış ve sosyal huzursuzluklar ve çatışmalar bu durumu daha da şiddetlendirmiştir. 2020 yılının ortalarında dengelendikten sonra dördüncü çeyrekte sert bir şekilde artan vaka sayıları hükümetleri pandemi etkilerini azaltmaya yönelik önlemleri devam ettirmeye veya yeniden uygulamaya zorlamıştır. Bölge GSYH'sının geçtiğimiz yıl yüzde 2,9 daraldığı, bölge ekonomilerinin neredeyse tamamının resesyon yaşadığı ve kabaca üçte ikisinin küresel finansal krize göre daha derin daralmalar yaşadıkları tahmin edilmektedir. Pandemiden en çok etkilenen ekonomiler, avro bölgesi ile güçlü ticaret veya finansal bağlantıları olan ekonomiler ve hizmetler ve turizm sektörlerine büyük ölçüde bağımlı olan ekonomiler olmuştur (Hırvatistan, Kosova, Karadağ).

Bölgenin yükselen piyasaları ve gelişmekte olan ekonomileri, bir güven kaybının ve güvenli limanlara doğru doğru kaçışın yansıması olarak, diğer ekonomilere göre daha büyük portföy çıkışları yaşamıştır. Avrupa ve Orta Asya ekonomilerinin neredeyse tümünde mali destek paketleri açıklanmıştır. Bu ve diğer destek önlemlerine rağmen, pandeminin Avrupa'da geçen yılın ilk üç çeyreğinde milyonlarca iş kaybına yol açtığı tahmin edilmektedir. İşsiz sayısındaki artış özellikle Orta Avrupa ve Rusya'da belirgin seviyelere ulaşmıştır.

Görünüm: COVID-19 vakalarının yeniden artışa geçmesi faaliyette kalıcı kesintilere neden olduğundan dolayı bölgesel ekonominin 2021 yılında sadece ılımlı bir şekilde %3,3 kadar artacağı tahmin edilmektedir. Bu görünüm, etkili bir aşının 2021'in başlarında gelişmiş ekonomilerde ve Rusya da dahil olmak üzere başlıca yükselen piyasalarda ve gelişmekte olan ekonomilerde, yılın ilerleyen aylarında da diğer ülkelerde dağıtılması kabulüne dayanmaktadır. Ayrıca bölgede jeopolitik gerilimlerin yeniden yükselmeyeceği varsayılmaktadır.

Bölgenin en büyük ekonomisi olan Rusya'daki büyüme hızının, ülke COVID-19 vakalarında yeniden yükselen bir hızlanma ile boğuştuğundan dolayı, 2021 yılında sadece yüzde 2,6'lık ılımlı bir oranda gerçekleşeceği öngörülmektedir. Bir aşının yaygınlaştırılması, endüstriyel emtia fiyatlarının yükselmesi ve destekleyici politika önlemlerinin sürdürülmesinin büyüme destekleyeceği tahmin edilmektedir. Bölgenin ikinci büyük ekonomisi olan Türkiye ekonomisinin, 2021 yılında iç talepteki toparlanmanın sürmesi ve dış talebin artması ile birlikte yüzde 4,5 büyüyeceği tahmin edilmektedir.

Avro bölgesindeki yeniden canlanma ile birlikte ticarete kaydedilen toparlanmanın desteğiyle Orta Avrupa'da büyüme hızının bu yıl yüzde 3,6'ya yükselmesi öngörülmektedir. Sıfıra yakın politika faiz oranları (Macaristan, Polonya) dahil olmak üzere, istisnai politika uyumlaştırmalarının 2021 boyunca devam etmesi beklenmektedir. Batı Balkanlar'da, COVID-19 salgınının kontrol altına alınması ile birlikte tüketiciler ve işletmeler arasında güvenini yeniden sağlanacağı ve siyasi istikrarsızlığın azalacağı varsayılarak büyüme hızının 2021 yılında yüzde 3,5'e çıkması beklenmektedir.

Doğu Avrupa alt bölgesinde, pandemi ile ilgili zorluklar, düşük iç talep ve Belarus'taki siyasi gerilimler sebebiyle ekonominin 2021 yılında sadece yüzde 1,3 oranında büyüyeceği öngörülmektedir. Güney Kafkasya'da, pandemi ve çatışmalarla ilgili şokların ortadan kalkması ve tüketiciler ve işletmeler arasında artan güvenin turizmi iyileştirmesiyle birlikte, 2021 yılında büyümenin yüzde 2,5 oranında hızlanması beklenmektedir. Orta Asya'da, bölgenin Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi ile entegrasyonunu derinleştirmesi ile birlikte, emtia fiyatlarındaki ve doğrudan yabancı yatırımlardaki mütevazı artışın desteğiyle desteklenen büyümenin bu yıl yüzde 3'e çıkması beklenmektedir.

Riskler: Görünümdeki riskler kayda değer bir şekilde aşağı yönlüdür. Son zamanlarda vaka sayılarında kaydedilen ve bazı ülkelerde sosyal huzursuzluklara katkıda bulunan artışların yol açtığı belirsizlikler ve jeopolitik gerginliklerdeki artış riski bölgenin kısa vadeli görünümünü gölgelemektedir. Avrupa ve Orta Asya bölgesinde COVID-19 vakalarındaki artış daha sıkı kısıtlamalara ve bunun sonunda hanehalkları ve şirketler arasında tepkilere yol açabilir.

[Küresel Ekonomik Beklentiler raporunu indirin](#)

Avrupa ve Orta Asya Bölgesi Ülke Tahminleri (aksi belirtilmediği sürece yıllık yüzdelik değişim)

	2018	2019	2020gt	2021t	2022t
GSYH, piyasa fiyatlarına göre (2010 ABD\$)					
Arnavutluk	4,1	2,2	-6,7	5,1	4,4
Ermenistan	5,2	7,6	-8,0	3,1	4,5
Azerbaycan	1,5	2,2	-5,0	1,9	4,5
Belarus	3,1	1,2	-1,6	-2,7	0,9
Bosna Hersek^a	3,7	2,7	-4,0	2,8	3,5
Bulgaristan	3,1	3,7	-5,1	3,3	3,7
Hırvatistan	2,7	2,9	-8,6	5,4	4,2
Gürcistan	4,9	5,1	-6,0	4,0	6,0
Macaristan	5,1	4,6	-5,9	3,8	4,3
Kazakistan	4,1	4,5	-2,5	2,5	3,5
Kosova	3,8	4,2	-8,8	3,7	4,9
Kırgız Cumhuriyeti	3,8	4,5	-8,0	3,8	4,5
Moldova	4,3	3,6	-7,2	3,8	3,7
Karadağ	5,1	4,1	-14,9	6,1	3,9
Kuzey Makedonya	2,7	3,6	-5,1	3,6	3,5
Polonya	5,4	4,5	-3,4	3,5	4,3
Romanya	4,4	4,1	-5,0	3,5	4,1
Rusya Federasyonu	2,5	1,3	-4,0	2,6	3,0
Sırbistan	4,4	4,2	-2,0	3,1	3,4
Tacikistan	7,3	7,5	2,2	3,5	5,5
Türkiye	3,0	0,9	0,5	4,5	5,0
Ukrayna	3,4	3,2	-5,5	3,0	3,1
Özbekistan	5,4	5,6	0,6	4,3	4,5

Kaynak: Dünya Bankası.

Not: gt= gerçekleşme tahmini; t = tahmin. Dünya Bankası tahminleri, yeni bilgilere ve değişen (küresel) koşullara göre sık sık güncellenmektedir. Dolayısıyla, ülkelere ilişkin beklentiler hakkındaki temel değerlendirmeler zaman içindeki herhangi bir anda önemli ölçüde değişmese bile, burada sunulan tahminler başka Banka belgelerinde yer alan projeksiyonlardan farklı olabilir.

a. Sabit fiyatlardaki GSYH artış oranı üretim yaklaşımına dayanmaktadır.

[Verileri indirmek için tıklayınız](#)

Dünya Bankası Grubu'nun COVID-19 Pandemisine Müdahalesi

Gelişmekte olan ülkeler için en büyük finansman ve bilgi kaynaklarından birisi olan [Dünya Bankası Grubu](#), gelişmekte olan ülkelerin pandemiye karşı müdahalelerini güçlendirmelerine yardımcı olmak için geniş kapsamlı ve hızlı bir şekilde harekete geçmektedir. Banka Grubu, halk sağlığı müdahalelerini desteklemekte, kritik öneme sahip malzeme ve ekipman akışını sağlamak için çalışmalar yapmakta ve özel sektörün faaliyetlerine devam ederek istihdamı korumasına yardımcı olmaktadır.

Dünya Bankası Grubu Haziran 2021'e kadar olan 15 aylık dönemde 100'den fazla ülkenin yoksul ve kırılgan nüfus gruplarını korumalarına, işletmelerini desteklemelerine ve ekonomik toparlanmayı güçlendirmelerine yardımcı olmak amacıyla 160 milyar ABD\$ düzeyinde bir finansal destek sağlamaktadır. Bu finansal destek, hibeler ve yüksek imtiyazlı krediler yoluyla kullanılacak 50 milyar ABD\$ düzeyindeki yeni IDA kaynaklarını ve gelişmekte olan ülkelere COVID-19 aşularının alımı ve dağıtımını için gerekli finansman için sağlanacak 12 milyar \$ tutarındaki bir kaynağı da içermektedir.